

Korte risicobeoordeling

***Acrobasis pirivorella* (Matsummura) (EU-Q)**

Naam waaronder gereguleerd: *Numonia pyrivorella* (Matsummura)

Categorie: insecten en mijten

Datum: december 2019

1. Verspreiding, waardplanten en belangrijkste pathways

Verspreiding

Europese Unie: geen meldingen (EPPO Global Database, 31.12.2019)

Buiten de Europese Unie: China, Japan, Noord- en Zuid-Korea, Taiwan, Rusland (verre oosten) (EPPO Global Database, 31.12.2019)

Waardplanten

Het organisme tast peren aan (*Pyrus* L.) (EPPO-datasheet). Voor de Nederlandse teelt is de belangrijkste waardplant *Pyrus communis* L. (peer).

Belangrijkste pathways

1. Vruchten van *Pyrus* L.

Planten bestemd voor opplant van *Pyrus* L., met uitzondering van zaden, is ook een potentiële pathway (EFSA_Panel_on_Plant_Health et al., 2018), maar import van deze planten is verboden uit de landen/landsdelen waar het organisme voorkomt (Uitvoeringsverordening (EU) 2019/2072, Bijlage VI, punt 9). Deze pathway wordt hier dan ook verder niet besproken.

2. Samenvatting risicoscores

Parameter(combinaties)	Score	Schaal
Kans op een besmetting (P1-P2)	2	1 - 5
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) (P1-P3)	2	1 - 5
Kans dat het organisme officiële uitroeimaatregelen overleeft (P4)	3	1 - 4
Kans op introductie (binnenkomen en vestigen) ondanks officiële uitroeimaatregelen (P1-P3, P4)	2	1 - 6
Directe impact voor de teelt op perceelsniveau	4	1 - 5
Directe impact voor de teelt nationaal	8	1 - 9
Potentiële impact voor de export nationaal	7	1 - 9
Directe impact voor de groene ruimte	2	1 - 5

3. Risicoscores

Per onderdeel vindt u de risicoscore en de schaal [minimaal - maximaal mogelijke score]

P1 (associatie met pathway): 2 [1-5]

Biologie

Numonia pirivorella tast bloemknoppen, bloemen en jonge vruchten aan. Aangetaste vruchten hebben duidelijke symptomen en worden daarom zelden geoogst en alleen plantmateriaal wordt daarom door Chebanov (1977) beschouwd als potentiële pathway. Volgens de EPPO-datasheet en EFSA_Panel_on_Plant_Health et al. (2018) zijn vruchten wel een pathway: larven en poppen zouden aanwezig kunnen zijn op het moment van oogst.

Wet- en regelgeving

Er zijn geen bijzondere voorschriften voor vruchten van *Pyrus* L. met betrekking tot het organisme.

Vondsten en intercepties

Er zijn geen vondsten en intercepties bekend in de EU (EPPO Global Database, Europhyt, 17.09.2019)

Score

Score 2:

- geen vondsten en intercepties (score 1 of 2);
- er zijn geen bijzondere voorschriften die de kans op associatie tot vrijwel nul reduceren (score 2).

P2 (transfer): 3 [1-5]

Het organisme komt binnen als onvolwassen stadium op eindproduct. Peren kunnen enige tijd worden bewaard. Het organisme kan zich waarschijnlijk wel buiten vestigen in Nederland en peren komen verspreid voor in Nederland in commerciële boomgaarden en in particuliere tuinen (score 3).

P3 (kans op vestiging na transfer): 4 [1-5]

Het organisme kan zich waarschijnlijk buiten vestigen in Nederland. Ten minste een vrouwtje en mannetje zijn nodig voor het initiëren van een populatie.

P4 (kans overleven uitroeiactie): 3 [1-4]

Alleen *Pyrus* spp. zijn bekend als waardplant. Natuurlijke verspreiding is beperkt maar meer informatie over natuurlijke verspreidingsafstanden wordt niet genoemd in de EPPO-datasheet.

Effect op perceelsniveau: 4 [1-5]

Het organisme wordt in het huidige verspreidingsgebied (de gematigde gebieden in het oosten van Azië) als zeer schadelijk gezien met oogstverliezen tot 90% (EPPO-datasheet).

Mate van verspreiding: 4 [1-4]

De verwachting is dat op de langere termijn de meeste perentelers met het organismen te maken krijgen. In de EPPO-datasheet wordt gerefereerd naar een publicatie uit 1970 waarin melding wordt gemaakt dat tot 90% van perenpercelen wordt aangetast. In het verre oosten van Rusland is het organisme aanwezig waar peren staan (EFSA_Panel_on_Plant_Health et al., 2018).

Productiewaarde-teelt: 5 [1-6]

De productiewaarde van peer (vruchten) ligt tussen de 100 en 250 miljoen euro (score 5).

Impact op groene ruimte: 2 [1-5]

Perenbomen in particuliere tuinen kunnen worden aangetast. Perenbomen komen niet algemeen voor in particuliere tuinen.

Export-maatregelenniveau: 4 [1-4]

Het zal lastig zijn productieplaatsvrijheid te garanderen vanwege natuurlijke verspreiding van het organisme. De teelt van peren vindt voor een groot deel in een aantal fruitteeltgebieden voor. Wanneer het organisme in een fruitteeltgebied is geïntroduceerd zal het lastig zijn productieplaatsen binnen dat gebied vrij te houden van het organisme.

Productiewaarde-export: 2 [1-6]

Het is onzeker of landen alleen eisen zullen stellen aan perenbomen en niet aan de vruchten. Uitgaande dat alleen perenbomen een pathway zijn met een geschatte productiewaarde tussen de 5 en 20 miljoen euro is de score 2.

4. Referenties

Chebanov G, 1977. Disinfestation regimes. *Zashchita Rastenii*, 55-56.
EFSA_Panel_on_Plant_Health, Bragard C, Dehnen-Schmutz K, Di Serio F, Gonthier P, Jacques M-A, Jaques Miret JA, Justesen AF, Magnusson CS, Milonas P, Navas-Cortes JA, Parnell S, Potting R, Reignault PL, Thulke H-H, Van der Werf W, Vicent Civera A, Yuen J, Zappalà L, Czwieneczek E, Bali E & MacLeod A, 2018. Pest categorisation of *Acrobasis pirivorella*. *EFSA Journal*, 16, e05440. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2018.5440>

5. Afkadering

Dit is een korte risicobeoordeling om een indicatie te krijgen van het risico van het organisme voor Nederland. Er is geen uitvoerig literatuuronderzoek gedaan. Nieuwe informatie over bijvoorbeeld de biologie of het verspreidingsgebied van het organisme kan aanleiding zijn om de risicobeoordeling aan te passen. Daarnaast kunnen door aanpassing van wet- en regelgeving, handelsstromen e.d. risico's wijzigen in de tijd.

De 'potentiële impact voor de export' wordt voor een belangrijk deel bepaald door de biologie van het organisme (met name door de natuurlijke verspreidingscapaciteit van het organisme). De daadwerkelijke impact voor de export zal uiteindelijk afhangen van de eisen die importerende landen zullen stellen bij eventuele vestiging van het organisme in Nederland en de exportwaarde naar die landen. De daadwerkelijke impact kan dus (in sterke mate) afwijken van de potentiële impact.

In de lijst van referenties staan alle gerefereerde bronnen met uitzondering van de standaardbronnen: EPPO-datasheet, EPPO Global Database, EPPO Reporting Service en de rapporten Fytosignalering van de NVWA. Deze bronnen zijn te vinden op de websites van EPPO (European and Mediterranean Plant Protection Organisation) en de NVWA. Een beschrijving van de risicobeoordelingsmethode (o.a. 'rating guidance') kunt u ook vinden op de website van de NVWA.